

Sygn. akt III CZ 29/17

POSTANOWIENIE

Dnia 15 września 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Władysław Pawlak (przewodniczący)

SSN Anna Owczarek

SSN Krzysztof Pietrzykowski (sprawozdawca)

w sprawie z powództwa M. R. i M. M.-R.

przeciwko W. S.

o wymianę ewentualnie naprawę,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 15 września 2017 r.,

zażalenia powodów na wyrok Sądu Okręgowego w K.

z dnia 15 lutego 2017 r.,

**uchyla zaskarżony wyrok, pozostawiając rozstrzygnięcie
o kosztach postępowania zażaleniowego w orzeczeniu
kończącym postępowanie w sprawie.**

UZASADNIENIE

M. R. i M. M. – R. wniesli o nakazanie W. S. wymiany sprzedanego powodom samochodu marki Opel na nowy i wydanie takiego samochodu powodom w terminie 14 dni od daty uprawomocnienia się wyroku. Później zgłosili żądanie ewentualne nakazania pozwanemu wykonania niezbędnej naprawy polegającej na wymianie uszkodzonych części na nowe, z zastrzeżeniem możliwości wymiany samochodu na nowy wolny od wad w wypadku, gdy w okresie udzielonej gwarancji wymienione części ulegną uszkodzeniu lub objawy uszkodzenia samochodu określone w pozwie powtórzą się.

Sąd Rejonowy w K. oddalił powództwo o wymianę pojazdu na wolny od wad, nakazał pozwanemu, aby wykonał naprawy samochodu przez wymianę kompletnego sprzęgła, dwumasowego koła zamachowego, wysprzęgnika oraz zaworu sterowania turbiną z zastrzeżeniem, że wymiana ma nastąpić na części nowe oryginalne marki Opel i nieregenerowane, oddalając to powództwo w dalej idącym zakresie, zasądził od pozwanego na rzecz powodów kwotę 1 174,50 zł tytułem zwrotu kosztów procesu oraz nakazał ściągnąć na rzecz Skarbu Państwa - Sądu Rejonowego w K. od obu stron kwoty po 1 370,49 zł tytułem wydatków wyłożonych tymczasowo przez Skarb Państwa. Ustalił, uwzględniając opinię biegłego i opinię uzupełniającą, że powodowie w dniu 14 marca 2011 r. nabyli od prowadzącego działalność gospodarczą pozwanego samochód marki Opel wyprodukowany w 2010 r. za cenę 106 250 zł. Wkrótce ujawniły się wady pojazdu polegające na wadliwej pracy skrzyni biegów. W grudniu 2012 r. dokonano wymiany linek sterujących, łączących dźwignie zmiany biegów ze skrzynią biegów. Następnie dokonano wymiany uszkodzonej tarczy sprzęgła i aparatu dociskowego. Powodowie w dniu 27 lutego 2013 r. zażądali doprowadzenia pojazdu do stanu zgodnego z umową przez wymianę na nowy wolny od wad. Pozwany nie uznał złożonej reklamacji i odmówił wymiany pojazdu, podnosząc, że skrzynia biegów i inne elementy pojazdu funkcjonują prawidłowo. Usunięcie przyczyny powodującej ciężką pracę pedału sprzęgła wymaga wymiany sprzęgła z dwumasowym kołem zamachowym i wyprzęgnikiem, a ponadto zaworu sterowania turbiną. Koszt wymiany tych elementów wynosi ok. 9 700 zł. Wartość rynkowa pojazdu

kompletnego i sprawnego wynosi 54 000 zł, a pojazdu w stanie przedstawionym do badań - 42 000 zł.

Sąd Rejonowy przyjął, że w pojeździe powodów występują wady, których przyczyny tkwią w niezgodności samochodu z umową sprzedaży. Stwierdził jednak, że porównanie kosztu dla sprzedawcy zastosowania wybranego przez konsumenta środka z korzyścią z zastosowania tego środka dla kupującego oraz porównanie kosztu sprzedawcy zastosowania alternatywnego środka z korzyścią dla kupującego wskazuje na istnienie przesłanki nadmiernych kosztów wymiany pojazdu.

Powodowie wnieśli apelację od wyroku Sądu Rejonowego.

Sąd Okręgowy w K. wyrokiem z dnia 15 lutego 2017 r. uchylił zaskarżony wyrok w całości i przekazał sprawę Sądowi Rejonowemu do ponownego rozpoznania. Nie podzielił ustaleń faktycznych Sądu Rejonowego, poza niespornymi okolicznościami dotyczącymi nabycia pojazdu, zgłaszanych sprzedawcy usterek i prób ich usuwania w ramach gwarancji. Nie zgodził się natomiast z ustaleniami w zakresie niezgodności towaru z umową, gdyż w tej części postępowanie dowodowe zostało przeprowadzone albo wadliwie, albo w sposób nieuzasadniony zostało w ogóle pominięte. Podkreślił, że Sąd Rejonowy nakazał biegłemu ustalenie, czy w pojeździe występują wady, a nie czy występowały one w chwili wydania rzeczy, w konsekwencji więc ta opinia odnosi się do stanu faktycznego nieistotnego dla niniejszej sprawy, co spowodowało ocenę nierozpoznania istoty sprawy. Wskazał też, że w sytuacji, gdy Sąd Rejonowy zaniechał ustalenia rzeczywistych przyczyn usterek w pojeździe powoda oraz nie poddał merytorycznej ocenie krytykowanej przez obie strony opinii biegłego i poprzestał na jej niekompletnych ustaleniach oraz wadliwie zebrał dane niezbędne dla przeprowadzenia tzw. testu współmierności, w niniejszej sprawie zachodzi potrzeba przeprowadzenia postępowania dowodowego właściwie w całości.

Powodowie wnieśli zażalenie na postanowienie Sądu Okręgowego, zarzucając naruszenie art. 386 § 1 i 4, art. 384 w związku z art. 386 § 6 oraz art. 233 § 1 i art. 382 w związku z art. 391 k.p.c.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

W orzecznictwie Sądu Najwyższego podkreśla się, że w postępowaniu toczącym się w wyniku zażalenia złożonego na podstawie art. 394¹ § 1¹ k.p.c. na orzeczenie kasatoryjne Sądu drugiej instancji, Sąd Najwyższy bada tylko, czy wystąpiły wskazane przez Sąd drugiej instancji przesłanki uchylenia zaskarżonego wyroku, którymi są: nieważność postępowania przed sądem pierwszej instancji, nierozpoznanie przez ten sąd istoty sprawy oraz sytuacja, gdy wydanie wyroku przez sąd drugiej instancji wymagałoby przeprowadzenia postępowania dowodowego w całości. Przedmiotem oceny Sądu Najwyższego w postępowaniu wywołanym wniesieniem zażalenia na podstawie art. 394¹ § 1¹ k.p.c. nie mogą być inne kwestie, w szczególności dotyczące oceny zasadności roszczenia ani merytorycznego badania stanowiska prawnego sądu drugiej instancji, jak również badania prawidłowości zastosowania przepisów prawa procesowego, które nie odnoszą się ściśle do wskazanych przez sąd drugiej instancji podstaw uchylenia wyroku sądu pierwszej instancji. Omawiane zażalenie nie jest bowiem środkiem prawnym służącym kontroli materialnoprawnej podstawy wyroku ani prawidłowości zastosowania przez sąd drugiej instancji przepisów prawa procesowego niezwiązanych z podstawami kasatoryjnymi, lecz zażalenie to jest skierowane przeciwko uchyleniu wyroku i przekazaniu sprawy do ponownego rozpoznania, a więc ocenie może być poddany jedynie ewentualny błąd sądu odwoławczego przy kwalifikowaniu określonej sytuacji procesowej, jako odpowiadającej powołanej podstawie kasatoryjnej (zob. m.in. postanowienia z dnia 12 grudnia 2013 r., V CZ 75/13, niepubl., z dnia 7 listopada 2012 r., IV CZ 147/12, OSNC 2013 r., nr 3, poz. 41, z dnia 16 maja 2013 r., IV CZ 31/13, niepubl. i z dnia 21 czerwca 2013 r., I CZ 48/13, niepubl.).

W niniejszej sprawie Sąd Okręgowy nie miał podstaw do wydania orzeczenia kasatoryjnego. Nie można zgodzić się z tym Sądem, że w rozważanej sprawie musiałby on przeprowadzić postępowanie dowodowe „właściwie w całości”. Ten argument mógłby bowiem być uznany za trafny tylko wtedy, gdyby dotyczył konieczności powtórzenia przez sąd odwoławczy całego postępowania dowodowego (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 26 marca 2015 r., V CZ 7/15, niepubl.), tymczasem w niniejszej sprawie również Sąd Okręgowy

zaznaczył, że Sąd Rejonowy nie przeprowadził postępowania dowodowego tylko częściowo, a poza tym powstał problem oceny dowodu z opinii biegłego.

Nie można też podzielić dokonanej przez Sąd Okręgowy oceny nierozpoznania istoty sprawy przez Sąd pierwszej instancji. Do nierozpoznania istoty sprawy dochodzi wtedy, gdy rozstrzygnięcie sądu pierwszej instancji nie odnosi się do tego, co było przedmiotem sprawy, gdy sąd zaniechał zbadania materialnej podstawy żądania albo merytorycznych zarzutów strony, bezpodstawnie przyjmując, że istnieje przesłanka materialnoprawna lub procesowa unicestwiająca roszczenie (zob. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 9 listopada 2012 r., IV CZ 156/12, niepubl., z dnia 27 czerwca 2014 r., V CZ 41/14, niepubl. i z dnia 3 czerwca 2015 r., V CZ 115/14, niepubl.). W niniejszej sprawie Sąd Rejonowy nie zaniechał zbadania materialnej podstawy żądania, ale – zdaniem Sądu Okręgowego – nakazał biegłemu sporządzenie opinii odnoszącej się do stanu faktycznego nieistotnego dla niniejszej sprawy. Nie oznacza to jednak zasadności zarzutu nierozpoznania istoty sprawy i może być przedmiotem badania Sadu drugiej instancji.

Zarzut naruszenia art. 386 § 4 k.p.c. okazał się uzasadniony, zatem z przedstawionych powodów orzeczono, jak w sentencji (art. 398¹⁵ § 1 w związku z art. 394¹ § 1¹ i § 3 k.p.c.).

kc

aj